

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši štev. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Florjančič. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek

ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kdaj se vrnejo domov rezervisti?

Sedaj, ko se skoro ni več resno bati, da nastane vsled homatij na Balkanu nova vojna, v katero bi morala poseči naša država, in je vse v najlepšem tiru, da se vsa sporna vprašanja med našo monarhijo in balkanskimi državami poravnajo mirnim potom, se vse vprašuje, kdaj bodo pod orožje poklicani rezervisti odpuščeni zopet domov. Zgornje-avstrijski deželni glavar Hauser se je obrnil na vojnega ministra Krobotina in na ministerskega predsednika Stürgkha s prošnjo, naj bi vpoklicane rezerviste čimprej mogoče zopet odpustili domov. A po najnovjših poročilih bo treba že še nekoliko časa potrpeti, preden pridejo vsi rezervisti nazaj z južnih mej naše države. Pač pa bodo v najkrajšem času odpuščeni domov družinski očetje, a splošno razoroženje se bo izvršilo šele po sklepu miru, ko bo izključena nevarnost, da se radi sporov med balkanskimi državami radi razdelitve Turčije morebiti vname nova vojna.

O tem poročajo z Dunaja: V sredo se je vršil pod predsedstvom grofa Berchtolda skupni ministrski svet, ki se je pečal z vprašanjem odpusta rezervistov z južne meje.

Vlada je v sporazumu z vojnim ministrom prišla do zaključka, da po predaji Skadra ni več nikakega povoda vzdržati na južni meji vojno stanje. Vendar se bo za zdaj moglo skleniti le z manjšanje sedanjega stanja čet in bo s popolno demobilizacijo treba še nekaj časa počakati. Najprej se odpuste oni, ki so z ozirom na rodbinske in druge razmere najbolj uvaževanja vredni.

Koliko je rodbin, kjer manjka že mesece in mesece ali očeta, ali sina, ali koga drugega, ki je s svojim zaslužkom skrbel za rodbino ali pomagal pri domačem gospodarstvu. Dočim ga doma težko pogrešajo in nestrpnost čakajo, kdaj se vrne, mora revež dol v kakem bosenskem ali hercegovinskem gnezdu čakati pod orožjem rešilne ure.

Pa tudi za državo ni nobena igrača, imeti toliko vojaštva pod orožjem. To stane ogromno denarja. Več kot 400 milijonov kron so stale državo te izjemne vojaške odredbe. Pa še teh

400 milijonov smo morali najeti v tujih državah, ker v Avstriji vsled gospodarske krize manjka denarja.

Poleg tega pa vse izjemne vojaške odredbe tudi indirektno na gospodarski razvoj neugodno vplivajo in ovirajo trgovino, obrt in kmetijstvo. Izredne vojaške odredbe so kakor nekako vidno kazale, da se je še vedno bati kakih novih komplikacij, kakor da so skrita za pogajanja diplomatov, tu tiči še vedno nova nevarnost.

Te se pa po zatrdilu vseh tudi merodajnih krogov ni več treba ravno bati. Zato pa je treba tudi iz tega izvajati posledice. Greh bi bilo tudi samo sto rezervistov pridržati delj pod orožjem, kakor je to nujno potreba za ugled države in njeno varnost.

Dijaški izgredi v Gradcu.

Gradec, 14. maja.

Letos praznuje nemško katol. akadem. društvo „Carolina“ svojo 25 letnico. V to svrhu je bila določena velika slavnost z obširnimi sporedom, kar pa je mesto „z ozirom na obstoječe razmere“ prepovedalo in je dala dovoljenje za to slavnost deželna vlada. Cesar ni dosegel magistrat s svojo prepovedjo, to je doseglo svobodomiselnost akademsko dijaštvo. Našli so se v bratskem objemu v boju zoper črni klerikalizem svobodomiselnosti vseh narodnosti in tudi slovenskih liberalnih dijakov ni manjkalo. Potrebno navdušenje je še dal pastor Hegeman iz Ljubljane! Vršile so se priprave za demonstracije in to pred očmi policije! Tako n. pr. sta stala pred glediščem binkoštno nedeljo že dolgo pripravljena sramotilna voza, v katera so bili vpreženi volji iz pivovarne Reininghaus! Na binkoštno nedeljo in ponedeljek je prišlo do velikih pretepev, pri katerih je bilo mnogo katoliških dijakov ranjenih. Policija bi bila lahko demonstrante razkropila, toda — tega ni smela. Občinski svet in župan so se bili izrekli proti tej slavnosti in dali s tem demonstrantom potuho. Zato tudi mestna policija ni smela energično nastopiti.

Večina prebivalstva obsoja te izgrede in to še tembolj, ker se je ravno iste dni vršil „Esperantski kongres“ in je bilo nebroj tujcev pričar teh za Gradec nečastnih prizorov. Neki udele-

ženec tega kongresa iz Nemčije se je izrazil: „Pri nas v Nemčiji je kaj takega izključeno!“

In pri nas, v katoliški Avstriji . . .!

„Tagespost“ valicelo krivdo na Schönererjance, obsoja te izgrede, zlasti demonstracijo proti deželnemu namestniku, ter piše o napetem razmerju med vlado in občin. svetom. Govori se o županski krizi in tudi razpust obč. sveta ali vpljava državne policije ni izključena.

Najbolj v zadregi so seveda Schönererjanci in njih glasilo „Tagblatt“ skuša delati katoliške dijakove odgovorne, češ, da nimajo pravice javnih slavnosti prirejati, ker jim je večina prebivalstva sovražna.

Najbolj veseli so socialni demokrati. In to je razumljivo. Saj so se ravno pred kratkim združile vse meščanske stranke v boju proti njim in sedaj se smejejo po geslu: „Kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima.“

Svoje veselje kažejo v njim lastnem tonu in popis teh izgredov v „Arbeiterwille“ je višek nesramnosti.

To je zopet nauk za krščanske socialce, ki se bratijo s svobodomiselnimi „zur Abwehr des Slaventums“! Pred kratkim je še neki kaplan na Koroškem obljubil sodelovati pri neki šulferajnski slavnosti. Temu sedaj kliče krščansko-socialni graški „Volksblatt“: „Da si videl te škandale, bi Te minulo veselje, navduševati se za te hajlovce in losvonromovce.“

Ti izgredi bodo imeli še jako občutne posledice.

Saj se je eden teh buršev izrazil: „Zuerst die Klerikalen; dann kommen die Slaven an die Reihe!“ Izključeni niso nemiri na vseučilišču, če ne bo morda vlada sama tu energično nastopila.

Baje je bilo tisto svobodomiselnost burševsko društvo razpuščeno, koje član je govoril in vpil „Abzug“ ob priliki demonstracij pred deželno namestnijo.

Govori se tudi, da bo rektor univerze moral prepovedati vsem dijakom znake, kar bo pač jako občutna kazen za svobodomiselnost dijaštvo, ki sicer zahteva zase vse pravice katoliškim in nenemškim narodnostim pa zabranjuje znake in javne slavnosti po „geslu“:

Svoboda, enakost, bratstvo!

PODLISTEK.

Skopuhova smrt.

Slika.
Spisal Radivoj.

Skopuh je ležal na smrtni postelji. Dihal je počasi in težko, da se mu je vzdigovala odeja na prsih. Na njegovo blede lice, na katerem je počival sled groze in bolesti, so sevali skozi polodprto okno zadnji žarki zahajajočega solnca.

V temni izbi je plaval tih, mrtvaški mir. Globoko tišino, ki je vladala v sobi, je motila le stara stenska ura, ki je gonila venomer svoj dolgočasni tik-tak, tik-tak.

Bolnik je strmel v strop s praznim, nemirnim pogledom kot bi nečesa iskal. Zdaj pa zdaj se je ozrl po sobi, njegov pogled je bil svetel, toda čudno prazen. Za hip je vladala v sobi popolna tišina.

Poiagoma se je razlil po sobi tih, večerni mrak. Lahno je zapihljal skozi okno nežni zefir in se poigraval z razmršenimi lasmi bolnika, katerega je za hip zazibal v sladke sen.

Nenadoma se je bolnik vzdramil iz težkih sanj. Vzdignil je trudno glavo in pogledal naokoli z motnimi, zakrvavelimi očmi.

Iz temnega kota ob njegovem vznožju so se vzdigovale črne sence. Vstajale so druga za drugo, neme in tihe kot mračna noč, in so prihajale vedno bližje . . .

Skopuh je kriknil s čudnim, groznim glasom, ki je trepetal od stene do stene in se poizgubljal v tiho noč. Obšla ga je silna groza. Tako globoko je ni občutil še nikoli poprej. Zazebio ga je po vsem telesu, do srca mu je segel mraz. Na prsih pa mu je ležalo nekaj, kakor težak, črn kamen . . .

Bližje in bližje so prihajale sence. Njih obrazi so bili strašni in njih sovražne moči so razodevale grozo in stud. S temnim, grozečim pogledom so sence strmele v skopuha.

Starec se je vzdramil iz osuplosti, zatrepetal je in začutil nenadoma veliko utrujenost . . . „Kdo ste? Kaj hočete od mene?“ jih je vprašal s tihim, trepetajočim glasom.

Zganile so se sence kot listje v vetru in ena izmed njih se je oglasila: „Stari skopuh, ali nas ne poznaš? Tvoji dolžniki smo . . . Po-

vrniti ti hočemo z obrestmi, kar si nam dajal v svojem življenju. Pregarjal si nas iz lastnih hiš v trpljenje in smrt . . . Glej, to ti hočemo povrniti.“

Skopuh je vstrepetal in drgetal kakor šiba na vodi. Nenadoma ga je spreletela grenka, črna misel. Što mu je do srca kakor zimski hlad . . .

„Smrt . . . smrt! . . .“ je ječal in vzdihoval kakor v sanjah. Silna bridkost mu je napolnila srce, da je zastokal kakor bi bil z nožem ranjen.

Oči so se mu zameglele, niso več videle natančno. Njegove misli so zgrešile pot in so blodile okoli kakor popotnik, ki je zašel v samotne laze.

Nalahko, neopaženo kakor dih je vstopila . . . bela koščena smrt s koso. Tiho se je vstopila ob vznožje postelje in čakala. Temni njeni pogledi so strmeli nanj, da jih je skoro na obrazu čutil . . .

„Smrt . . . smrt . . . smrt!“ je šepnil še parkrat v polusnu. Glas je bil tih, vzdihujoč, zamolklo je jeknil poslednji dih umirajočega . . .

Skopuh se ni zganil več, lica so postala mrzla, ustnice se niso premaknile in polodprte oči so gledale mrtvo.

Bil je takrat četrtek, zadnji dan avgusta. Zapustil sem tedaj popoldne Monakovo, da bi drugi dan videl vsaj še kraljevi grad na Kiemskem jezeru (Chiemsee), ki je že blizu avstrijskega cesarstva. Mislim, da bi po vsem avstrijskem cesarstvu zastoj iskal toliko razkošja, kot ga kaže ta grad. Vodnik nas je urno vodil po gradu iz ene sobe v drugo in mehanično razlagal zgodovino umetnin in umetnike, ki so izvršili slikarje in druge umetnosti. Hodili smo za njim kot bi se uresničile nekdanje sanje o zlatih gradovih v oblakih. Bogme, če že ta lepota človeka vsega prevzame, kaj pa bo takrat, ko bomo gledali „nebeški grad Jeruzalem“! Srečen in zadovoljen, da me je pot zanesla iz šumnega sveta na mirno in tiho Kiemsko jezero, sem se v petek popoldne odpravil v Solnograd.

Srce mi je drhtelo veselja, ko sem zopet gledal naše krasne Alpe. Po vsej Nemčiji, kjer sem se vozil, pravzaprav samaravnina, to je za nas planinske Gorenjce preveč dolgočasno, enolično. Srečal sem nad lepoto alpskega sveta, katerega sem vendar doma vsak dan gledal, a ga šele sedaj znam bolj pravično ceniti.

Prišedši v Solnograd me ni več mikalo, hoditi po povsod enakih mestnih ulicah, zato sem se s hitro vzpehajočo peljal na stari grad. Zbralo se nas je kmalu več tujcev, da bi stopili malo

po gradu. Izročili smo se vodstvu človeka, v čegar višnjevordelkastih barvah se lesketajoči nos je pričal, da bo moža težko kdaj pridobiti za protialkoholno gibanje. Njegova razlaga je bila za nas prav dobra zabava. Najbolje sem si zapomnil razlago grba nekega škofa, ki je menda umrl leta 1519., če se smem zanesti na podatke našega vodnika. Ta škof ima namreč v grbu repo. Ko je bil še majhen vaški deček, je enkrat rekel svojim tovarišem: Jaz bom pa še škof. Male paglavce je to tako razjezilo, da je eden za njim vrgel repo. Ko pa so se njegove besede pozneje uresničile, si je v spomin na ta dogodek dal vdelati v grb — repo.

Potekal je čas mojega potovanja. Rodal sem se k počitku — zadnjikrat med tujci. V soboto zjutraj sem nastopil zadnji pot proti domu. Porabil sem divno izpeljano novo tursko železnico in srečno brez najmanjših nezgod dospel v Tržič 2. septembra v soboto popoldne. Imel sem le še eno željo, da bi se po uživanju teh „počitnic“ vsaj malo doma odpočil. Utrudilo me je potovanje, ob enem pa me je obogatilo z lepimi spomini, katere si še vedno ob prostem času z veseljem obnavljam. Zraven sem pa še imel zavest, da sem po vseh postavah novodobne manire — vlijudno vrnil obisk.

Dogodki na Balkanu.

Črnogorci izročili Skader velesilam. — Mir med Turčijo in balkan. državami se kmalu sklene.

Črna Gora je Skader izročila velesilam. V sredo popoldne je zasedel oddelek čet mednarodnega brodograjskega Skader. Vhod v mesto se je izvršil brez vseh slovesnosti. Mesto Skader je v zelo žalostnem stanju. Po vojni je bilo precej razrušeno. Sedaj pa je še nekdo pretekli teden zanetil požar, ki je del mesta uprepelil. Obdolžili so Črnogorce, češ, da so mesto črnogorski vojaki zažgali, ker mora Črna Gora mesto zapustiti. To pa se je zopet izkazalo za veliko laž. — Sedaj je vprašanje Skadra rešeno. Stopa v ospredje vprašanje omejitve Albanije po njeni južni strani. Tu imata Italija in Grčija glavno besedo. Drugo pa, kar zanima Evropo, so spozna vprašanja med balkanskimi zaveznicami, ki so nastala med njimi glede tega kako razdeliti osvojeno ozemlje.

Mirovna pogajanja se bodo, kakor poročamo na drugem mestu, kmalu začela in upati je, da do sklepa miru ni več daleč. Finančna komisija v Parizu, ki ima rešiti vprašanje turškega državnega dolga in eventuelne vojne odškodnine, pa kar ne more naprej. Tu bi bilo želeti malo več naglice. Splošni utis je ta, da se po razburjenih dneh, ki smo jih preživeli tekom balkanske vojne, vrača polagoma zopet mirno razpoloženje. To je zelo razveseljivo.

Te dni se sestanejo nasprotniki vojskujočih se balkanskih držav k skupni seji v Londonu. Tu bodo podpisali mirovno predpogodbo. Ta mirovna predpogodba, ki jo bodo delegati podpisali, se sicer imenuje preliminarni mir, to je nekako predmir, a pomeni dejanski konec vojne. Preliminarni mir ga zato imenujejo, ker niso rešenavprašanja o Albaniji, o Egejskih otokih in še ni finančna komisija v Parizu končala svojega dela. Besedilo preliminarne mirovne pogodbe med Turčijo in balkansko zvezo se glasi bistveno takole:

Preliminarna mirovna pogodba med Turčijo in Balkansko Zvezo.

Turški sultan (slede vsi naslovi) na eni, grški kralj, bolgarski car, srbski kralj, in črnogorski kralj na drugi strani so se odločili skleniti mir in so imenovali za svoje polnopravne slededce... (slede imena mirovnih delegatov).

Isti so nadalje sklenili kakor sledi:

Člen I.

Od dne potrditve sledeče pogodbe bosta med sultanom in zveznimi suvereni, kakor tudi med njihovimi dediči, nasledniki in podložniki obstojala mir in prijateljstvo na večne čase.

Člen II.

Sultan odstopi zveznim suverenom vse ozemlje svojega cesarstva na evropskem kontinentu za-

padno od črte Enos—Midia, izvzemši Albanijo. Natančno mejo določi posebna komisija.

Člen III.

Sultan in zvezni suvereni poverijo nemškemu cesarju, avstrijskemu cesarju in ogrskemu kralju predsedniku francoske republike, kralju Velike Britanije in Irske in indijskemu cesarju, laškemu kralju in cesarju vesoljne Rusije skrb za določitev albanskih mej in vseh tozadevnih vprašanj.

Člen IV.

Sultan odstopi zveznim suverenom otok Kreto in se odpove v njihovo dobro vsem suverenim pravicam nad tem otokom.

Člen V.

Turški sultan in zvezni suvereni izjavljajo, da poverijo nemškemu cesarju itd. itd. skrb, da odločijo o usodi vseh otomanskih otokov v Egejskem morju (izvzemši Krete) in polotoka Athos.

Člen VI.

Turški sultan in suvereni poverijo skrb glede ureditve vseh finančnih vprašanj, ki so posledica vojske in imenovanih teritorialnih cezij, internacionalni komisiji v Parizu, na katero so poslali svoje delegate.

Člen VII.

Vprašanje vojnih vjetnikov, justice, narodna in gospodarska vprašanja se bodo uredila po specialnih komisijah.

Strašna nesreča v bolgarski armadi.

Pri prevozu bolgarskega vojaštva, ki se je vračalo iz Soluna domov, se je zgodila na železnici velika katastrofa. Iz neznanih vzrokov sta blizu Pravišta trčila dva transportna vlaka drug v drugega. Posledice so strašne. Sto vojakov je ostalo na mestu mrtvih, več kakor tristo pa jih je ranjenih, med njimi mnogo smrtno nevarno. V Sofiji je napravila ta vest mučen vtisk.

Spor med Rumunijo in Bolgarijo rešen.

Zastopniki velesil so podpisali pretečeni pteček (protokol o rešitvi bolgarsko-rumunskega spora. Ta protokol obseza sledeče določbe: 1. Silistrija se odstopi Rumuniji in se dobruška meja nekoliko regulira. 2. Prebivalci Silistrije, ki bi se hoteli v Bolgarijo preseliti, se od strani Rumunije odškodujejo. 3. Bolgarija ne sme na meji Silistrija-Črno morje graditi nobenih trdnjav. 4. Rumunija ima pravico, da vlaške cerkve in šole v bolgarskem ozemlju nadzoruje in podpira. 5. Za Vlahe v Bolgariji se ustanovi rumunska škofija.

Politični obzor.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je bila sklicana k seji dne 15. t. m. dopoldne ob 11. uri s sledečim spredom: 1. Volitev enega zapisnikarja. 2. Prvo čitanje predloge glede ureditve delavnega časa v trgovinski obrti in zapiranjju prodajalnic.

Albanija slovanska. Albanija je bila nekdanj čisto slovanska dežela, kar dokazujejo imena njenih rek. Pri Skadru sta reki Drin in Bojana. Proti jugu se vrste slovanska imena rek doli do grške meje. Pri Valoni so: Janica, Vojnica, Demica, Zagorica in zopet Drin. Mednarodne čete bodo tedaj zasedle slovanski svet. S kakšno pravico? Ali res na podlagi narodnega prava?

DOPISI.

S Huj. (Raztrgan pes.) V noči od srede na četrtek so odrli neki fantje Bidovčevega lovskega psa živega. Nekateri, ki so na sumu, da so to surovo trpinčenje živali izvršili, so že pod ključem. Suroveži pridejo pred sodnjo.

Iz Mavčič. Prejšnji naš župan g. Kuralt je kupil graščino Volavče na Dolenjskem blizu Sent Jerneja in se je tje preselil. Posestvo v Mavčičah je razprodal. Sedaj bo on na Dolenjskem prvi „graščak“, ki bo sam lastnoročno obdeloval svoje polje s svojo družino.

Iz Senčurja. V nedeljo 18. in 25. maja t. l. priredi katol. slov. izobraž. društvo prav lepo in vspešno igro „na Marijinem srcu“. Uljudno se vabijo tudi okoličani, da si pogledajo gniljive prizore te igre. Nikomur ne bo žal, ako bo prišel k tej predstavi. Pričetek bo obakrat ob 3. uri popoldan. Vstopnina je: sedež 1. vrste 1 K; druge 60 vin., stojišče 40 vin. Zlasti se vabite botri in botre, da na dan sv. birme pripeljete k predstavi svoje birmance, ker bodo pri igri dobili najlepše spomine za dan sv. birme.

Z Bleda se nam piše, da je vest, ki je bila z namenom objavljena v dunajskem „Fremdenblattu“, da misli Muhrova družba blejski grad podreti in namesto njega postaviti hotel, popolnoma bosa. Muhr zagotavlja, da bo če postaviti njegova družba hotel za dva milijona kron sredi parka. Nikdo ne misli, da bi tak hotel zidal na vrhu skale na najbolj vetrovnem mestu. Sicer je pa postalo vse čisto tiho o hotelu že dalje časa do te novice v „Fremdenblattu“.

S Trstenika. Vozniki pozor! Na cesti od Babnega vrta skozi Žablje na Sp. Belo se sedaj delajo betonski mostovi in znižavajo klanči, zato ni mogoče po tiji voziti s težkimi vozmi, na kar se opozarjajo vozniki.

V Lešah sta na binkoštni ponedeljek vpricho natlačeno polne cerkve in mnogih svatov obhajala srebrno poroko Ivan in Marija Gotelj. Domači g. župnik je odet s štolo, ki je pred 25 leti novoporočenca povezala, izpregovoril nekaj bodrih besedi 10 članov broječi družini in zbranemu občinstvu. Vsa družina je prejela med sv. mašo sveto obhajilo. To je bilo celi cerkvi najbolj všeč!

Shod na Žalostni gori. Ob ogromnem številu zbranega naroda se je vršil binkoštno nedeljo zjutraj na Žalostni gori pod predsedstvom g. dež. poslanca Kobija javen ljudski shod, na katerem sta govorila poslanca dr. Krek in Gostinčar. Shod je izrekel pohvalno zaupanje Slovenski Ljudski Stranki.

Iz Jezerskega se nam poroča, da so ondi ovce obolele za grintami.

NOVIČAR.

Vprašanje na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju. Okrajna bolniška blagajna v Kranju nima svojih lastnih uradnih prostorov ampak je samo nekaj privesek zastopstva zavarovalne družbe Dunav. Uradniki tega zastopstva opravljajo, kakor se splošno trdi, obenem tudi uradne posle pri blagajni. Zavarovanci, ki imajo opraviti z blagajno, so pomešani s strankami zavarov. družbe Dunav. Vprašamo c. kr. okrajno glavarstvo, če so mu znane te razmere, ki niso niti v interesu zavoda, še manj pa v interesu zavarovancev, pač pa služijo samo dobičkaželjnosti in komodnosti par gospodov, ki so na teh razmerah osebno interesirani.

Vzoren red vlada v Okrajni bolniški blagajni v Kranju, to se vidi že iz tega, da za načelnika poslanca Pirca podpisuje menda redno uradne listine kar lepo blagajnik Kokalj. Par tacih listin imamo že v rokah. Menda Pirc, ki toliko žrtvuje za blagajno, tudi načelniške posle, ne samo blagajno, prepušča Kokalju v oskrbo. Res čuden zavod, to in dober načelnik!

Avtomobilna voznja med Škofjo Loko in Žirni. Glede voznje s tovrstnim avtomobilom med Škofjo Loko in Žirni je okrajno glavarstvo y Kranju odredilo komisionalni ogled. Ker so se pri tem ogledu našli na progih trije zelo nedostatni mostovi, je okrajno glavarstvo za sedaj prepovedalo voznjo s polno obloženimi avtomobili. Cestnemu odboru Škofja Loka in Logatec se navedeni nedostatki naznanijo. K izrednim stroškom za napravo in vzdrževanje te ceste in mostov ima prišpevati podjetništvo avtomobilske voznje.

Opozorjamo na novo knjigo: **Petra Bohinjca Izbrani spisi**, 2. zvezek. Knjiga stane lepo vezana samo 1 krono in obsega prav primerno in zanimljivo berilo, zlasti za dekleta. Naroča se pri „Tiskovnem društvu“ v Kranju.

Privatni docent na dunajski visoki šoli za poljedelstvo je postal naš rojak g. dr. Fran Jesenko, in sicer za rastlinstvo in vrtnarstvo.

Deželno ustanovo za vseučiliško docenturo je dobil gospod dr. Malnerič mlajši iz Črnomlja.

Zgradba deželne elektrarne ob Završnici se nadaljuje. Skozi rov se je spustila voda, ki služi sedaj za betoniranje. Vodne cevi se izpeljejo pod cesto in železnico. Z ravnine pri Žirovnici bo treba projektirati centrali pri Savi zgraditi vzpenjačo, ker sicer ni mogoče po strmeh, nepristopnem bregu težkih strojev in tovorov spraviti v globino. Ta vzpenjača bo premagala višino 70 m, bo torej višja kot ljubljanski Grad. Narejena pa ne bo le provizorno, ampak ostane tudi po končani zgradbi za nadaljno porabo. Ker se morajo cevi za deželno elektrarno na Završnici izpeljati pod železnico, je c. kr. železniško ravnateljstvo v Trstu delo razpisalo in oddalo tvrdki Redlich in Berger. Zgradba elektrarne bo sedaj hitro napredovala.

Nesreča. Tomaž Lotrič, star 70 let, iz Železnikov, se je zdravil v deželni bolnišnici. Ko je pretečeni ponedeljek zapustil bolnišnico, je šel prenočit k sorodnikom na Glince. Ponoči je vstal in hotel iti na stranišče. Ker ni bil s hišnimi razmerami znan, je na stopnicah padel in se močno poškodoval. Hoteli so ga zopet oddati v deželno bolnišnico, a šel je rajši domov, kjer bo ostal v domači oskrbi.

Nesreča. Dveletni Janče Trilar v Orehku je vtaknil levi palec roke v slamoreznico, katere mu je prst popolnoma zmečkala. Starši, varujte, da otroci ne pridejo k strojem, ker se zgodi mnogo nesreč.

Nagla smrt. Andrej Perčič, kmet na Rupi pri Kranju, je včeraj peljal gnoj na polje. Na potu ga je zadela kap. Sesedel se je in je bil kmalu potem mrtev.

Lov krajevne občine Tržič se bode dne 7. junija l. 1913, ob 9. uri dopoldan, ob uradnem dnevu c. kr. okrajnega glavarstva v občinski pisarni v Tržiču potom javne dražbe oddal v zakup za dobo od 1. julija l. 1913 do 30. junija l. 1918. Zakupni in dražbeni pogoji so na vpogled pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju ob navadnih uradnih urah.

V Gorici je 250 hiš naprodaj. Znamenje, kako slaba je Gorica v gospodarskem oziru! Te dni so javili falliment zopet dva laška in en slovenski trgovec.

Samomor Kranjca v Gorici. V ponedeljek zvečer okoli pol 8. ure se je ustrelil v spalni sobi urarja in zlatarja Aleksandra Ambrožiča v Gorici njegov 17 letni vajenec Hinko Jekler z Bleda. Našli so ga mrtvega. Fant je bil v zadnjem času popolnoma zmeden in je izvršil samomor v zmedenih zaljubljenosti.

Dolenjske železnice prevzame v najem država. Tozadevna pogajanja so imela zadovoljiv uspeh. Predloge železn. ministrstva je sprejel upravni svet dolenjskih železnic v svoji seji z dne 30. aprila t. l. in jih predloži na prihodnjem občnem zboru delničarjev dolenjskih železnic v najkrajšem času v potrjenje.

Prav lepo posestvo v zelo prometnem kraju Koroške je naprodaj pod ugodnimi pogoji. Celo posestvo — polje in gozd — leži okoli hiše in se lahko redi 15 glav živine. Natančnejša pojasnila dá „Slovenska Straža“ v Ljubljani, Ljudski Dom I.

Za invalide. Obresti 12. ustanovnih mest za invalide po 79 K 80 v, ki se imajo vsled ustanove patrijotičnega društva gospa za Kranjsko vplačati vsako leto dne 18. avgusta, na rojstni dan Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva cesarja, se bodo tudi letošnje leto 1913 podelile prosilcem, kateri so se udeležili vojsk leta 1866 ali bosanske okupacije leta 1878 v številu moštva domačih vojaških krdel, bili ranjeni in postali invalidi. V slučaju pomanjkanja takih prosilcev se bodo iste obresti podelile vdovam in sirotam takih invalidov, oziroma potrebnim doslužnim vojakom domačih vojaških krdel sploh. Poleg tega se bode podelilo 12 ustanovnih mest zgoraj omenjene ustanove po 40 K ubogim sirotam po vojaki, ki so bili ranjeni v vojni. V tem smislu in z dokazili o družinskih in premoženskih razmerah opremljene prošnje, za zgoraj omenjene ustanove, je vložiti potom županstva najpozneje do 30. maja 1913.

Vojaško-taksoni obvezanci in županstva. Ker se pripete slučajji, da je stranko, ki se je prepozno zglasila, županstvo zavrnilo — češ, da je že prepozno. Okrajno glavarstvo županstvom naroča, da imajo zglasitev vojaško-taksonih obvezancev vsaki čas izpolniti in jih semkaj poslati.

Pozor! Tvrdka M. Tomec v Mnich. Hradišči je priložila tej številki za posamne odjemalce dopisnice z naročilnico za naročbo vzorcev blaga za obleke. Skupni odjemalci so jih prejeli že v cni prejšnjih številki.

Na tedenski semenj v Kranju dne 13. maja je bilo prignanih: 130 glav domače govede (za mesarja 80), 8 telet, 0 glav bosenske govede, hrvaške govede 8 in 308 prašičev ter 0 domačih koz in 1 domačih ovac. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 94 v, za srednje pitane vole 84 do 86 v, za nepitane 82 do 84 v, za hrvaško goved 00 v, za teleta 1-10 K, za pitane prašiče 1 K 20 v, prašiči za rejo 2 K 00 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 23 K; ječmen 22 K; oves 23— K; koruza 22 K; ajda 24 K; proso 21 K; krompir 6 K 50; fižol (rdeč) 00 K, koks 35 K; detelja 0-00 K; drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 3-00 K, jajce 5 v, seno 7-00 K, pšenična moka 36 v, kaša 30 v, ješprenj 30 v.

Godovi prih. tedna. Nedelja (18.) sv. Feliks (Srečko); ponedeljek (19.) sv. Celestin; torek (20.) sv. Bernard; sredo (21.) sv. Feliks; četrtek (22.) sv. R. T.; petek (23.) sv. Deziderij; sobota (24.) sv. Janez.

Novejše vesti.

Dunaj, 14. maja. Današnji skupni ministerski svet je sklenil, da se bo le malo rezervistov pustilo, dokler se ne rešijo sporna vprašanja med zavezniki na Balkanu. Splošnega razoroženja sploh ne bo še.

Skader, 14. maja. Črnogorski general Bečir je danes ob mostu čez Bojano v francoskem jeziku izročil Skader admiralu Burneyu, zastopniku velesil. Črnogorci so vsi potrjeni odšli. Pri obleganju je bilo Črnogorcev mrtvih in ranjenih 1200.

Belgrad, 14. maja. Srbija zahteva revizijo pogodbe z bulgarsko, želi pa to doseči brez umešavanja velesil. Srbijo podpira Grčija.

Solun, 14. maja. Bolgarija je že zbrala ob Strumici vojsko 100.000 mož, s katerimi misli vdariti na Srbe, ako ne pride do poravnave glede Makedonije, ker tudi Srbi zbirajo veliko vojsko.

Belgrad, 14. maja. Pripravljalna dela za konkordat z Rimom so dovršena. Srbska vlada in Vatikan se želita sporazumeti glede katoličanov v novi Srbiji, avstrijska vlada bo pa baje konkordatu nasprotovala, ker se boji izgubiti protektorat.

Petrograd, 15. maja. Car Nikolaj odide v Berlin k poroki hčere nemškega cesarja dne 20. t. m. To potovanje baje nima političnega značaja.

Milan, 15. maja. Essad paša dobiva v Albaniji vedno več veljave. Govori se, da je bil Enver bej od turških vojakov ranjen. Italija bo odločno nastopila proti razširjenju grške meje v južni Albaniji. — Kitajska je v sporazumu z Rusijo podelila Mongoliji popolno samostojnost.

Dunaj, 15. maja. Na zboru poslaniških starih je Conci zahteval, da naj se precej ustanovi italijanska pravna fakulteta. Temu so se Jugoslovani odločno uprli.

Dunaj, 15. maja. Danes se je odpravilo izjemno stanje v Bosni in Hercegovini, ker so velesile zasedle Skader.

Dunaj, 15. maja. Sešel se je danes državni zbor. Nemško-nacionalna zveza, poljski in češki klub ter krščansko-socialna zveza so vložili interpelacije o zunanjem položaju. Vsi zahtevajo, da se rezervisti kmalu vrnejo.

Dunaj, 15. maja. Otok Ada Kaleh v Donavi blizu Srbije je Avstro-Ogrska anektirala, češ da spada pod Ogrsko. Turčija s tem ni zadovoljna.

Dunaj, 15. maja. Predsednik poljskega kluba dr. Leo ni hotel glasovati za to, da bi predlog o finančnem načrtu prišel v državnem zboru na dnevni red. Poljake skrbi finančni načrt zaradi žganja, katerega se v Galiciji veliko potiči. Ako ne bo dobiti delavne večine, bo državni zbor razpuščen. Ministerski predsednik noče, da bi se govorilo v zbornici o zunanjih zadevah, ker se boji govorov slovanskih poslancev.

Dunaj, 15. maja. V državnem zboru je poslanec Biankini proslavil črnogorskega kralja, ki je z odstopom Skadra naklonil Evropi mir.

Gospodarske vesti.

Razdeljevanje vzrejevalnih podpor za teleta se vrši 23. maja ob pol osmih v Podbrezjah, ob devetih v Podnartu, ob enajstih na Posavcih, ob dveh v Mošnjah, ob petih v Radovljici; 24. maja ob pol osmih v Lescah, ob desetih v Begunjah; 26. maja ob devetih dopoldne na Suhorju, ob enajstih v Radovici, ob eni v Lokvicah, ob treh v Rosalnicah, ob petih v Drašičih; 27. maja ob sedmih jutraj v Metliki, ob desetih v Podzemlju, ob enajstih v Gribljah, ob eni v Tribučah, ob dveh v Adlešičih, ob štirih v Prelokah; 28. maja ob sedmih jutraj v Dragatušu, ob devetih na Vinici, ob enajstih na Vrhu pri Vinici, ob dveh v Starem trgu pri Poljanah, ob treh v Predgradu, ob petih v Nemški loki; 29. maja ob osmih dopoldne v Črnomlju, ob enajstih v Semiču; 30. maja ob sedmih jutraj v Brezovici pri Žirovnici, ob desetih na Koroški Beli, ob enajstih na Plavžu pri Jesenicah, ob treh na Dovjem; 31. maja ob sedmih jutraj v Kranjski gori, ob devetih Podkorenem in ob dvanajstih v Ratečah. — Komisija se bo vozila z avtomobilom, vsled česar mora biti živina povsod točno na mestu.

Čebelarški tečaj priredi kmetijska šola na Grmu v nedeljo 8. in ponedeljek 9. junija s sledečim sporedom: V nedeljo 8. junija od 2. do 4. popoldne: Življenje in razvoj čebel. Sovražniki in bolezni. Od 4. do 7. popoldne: Izdelovanje domačega in dzierzonovanega kranjskega panja ter razkazovanje raznih panjev s premakljivimi satniki. V ponedeljek 9. junija od 7. do 11. dopoldne: Oskrbovanje čebel. Najvažnejše čebelarstvo orodje. Čebelna paša. Pitanje čebel. Popoldne od 2. do 4. razni panji. Vzgoja matic. Izdelovanje okvirčkov, vlivanje umetnega satja in pritrjevanje z žico. Uporaba medu in voska. Pouk bo združen s praktičnim razkazovanjem v šolskem čebelnjaku. — Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se priglasijo po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija) do 2. junija. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in 1 K 50 v na dan za prehrano. Podpore dobi pa le, kdor za njo pravočasno prosi in se mu izrecno dovoli.

Darilo morja

imenujemo lahko ribje olje, katero se pa mora pripraviti, če hočemo izrabiti vse njegove dobre lastnosti. Ribjemu olju se mora pri Scottovi sestavi odvzeti vse slabosti, katere vsebuje, in te so: slaba prebavljivost, neprijeten duh, zopern okus; sploh, isto se mora pripraviti tako, da je okusnejše in lahko prebavljivo. Tako prirejena

SCOTTOVA emulzija

vsebuje vse prednosti navadnega ribjega olja v veliko večji meri, pospešuje prebavo, je izredno redilna in ugaša tudi najbolj občutljivemu grlu in želodcu. Pri redni uporabi Scottove emulzije se opazi že v kratkem času, kako ista vsestransko krepi človeško telo. Kdor se hoče okrepiti, isti naj se čimpreje, tembolje, odloči za zdravljenje s Scottovo emulzijo.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarnarja za poizkušnjo.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaeker**, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan po 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 16 52—20

Dobro

damsko kolo

se ceno proda. 86 1

Več se izve v upravištvu „Gorenjca“.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob kuhinje in drugimi zraven
:: spadajočimi prostori ::

se odda

:: s 1. avgustom t. l. ::

Naslov pove uprava tega lista.

Usakdo želi imeti dobro kolo!

Imam svetovnoznana Puchova kolesa in tudi različne druge vrste ter kolesarske potrebščine. — Ne naročate koles direktno iz tovarne, ker si jih ne morete ogledati, kakor pri meni, katera dobite tudi cenejše kot iz tovarne.

Vsa popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najuljudneje se priporoča 81 2—2

Rudolf Krulc

Glavni trg v bivši Pavšlarjevi hiši.